

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XXXIII. Eae & ex Origenis fluctuatione excusari possunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A γένος, ἢ τὰς τὰς ἑαυτοῦ ἰπποκράτους. Cum autem dicit animam gubernantem, & insitam omnibus qua ubique moventur; eam quoque gubernare illam necessario dicendum est. Quid igitur? unamne an plures? Ego pro vobis respondebo. Ne pauciores duabus statuamus, cum qua bona conferat & eam qua contraria possit efficere. In eo autem Adamantius plurimos habuit consentientes, sed Cassianum praesertim Collat. 8. cap. 17. & libr. 13. cap. 12. qui idem Hermæ testimonium adducit; atque dogmatis hujus tamquam falsi & errore implicati nomine, & hunc, & illum, & Origenem praeterea Bellarminus castigavit. Quod non fecisset fortasse, si in eadem esse causa Gregorium Nysenum meminisset. Eidem quoque Cassiano praevit Origenes, cum unicuique vitio suum praesidem esse attributum definivit; quod licet parum habere videatur probabilitatis, ab insignibus tamen aliquot Scholasticis non omnino repudiatum est.

B Ad excusandum Origenis errorem de iudicio in Angelos tutelates olim statuendo aliqua superius proposuimus; nunc quoniam Patrum suffragiis & auctoritate pugnamus, ad elevandam opinionis hujus invidiam Hieronymum Origenis suffragatorem adducemus. Is in illud Michææ, cap. 6. v. 1, 2. *Audite quæ Dominus loquitur: Surge, contende iudicio adversum montes, & audiant colles vocem tuam. Audiant montes iudicium Domini, & forsia fundamenta terre:* montibus illis significari putat Angelos, quibus rerum humanarum commissa procuratio est, juxta Deuter. 32. 8. & Hebr. 1. 14. atque eos, si populos cura suæ permisos male rexerint, culpatum iri, velut Apocal. 2. & 3. Hinc Origenis non sententiam modo, sed verba fere ipsa usurpat. *Sicut enim, inquit, interdum Episcopi culpa est, interdum plebis, & saepe magister peccat, saepe discipulus, & nonnumquam patris vitium est, nonnumquam filij, ut vel bene vel male erudiantur: ita in iudicio Dei, vel ad Angelos crimina referretur, si non egerint cuncta, quæ ad suum officium pertinebant; vel ad populum, si illis universa facientibus, ipsi audire contempserint.* Quæ merum Origenisum redolent.

C XXXIII. Sed missis aliorum suffragiis, Adamantio sua quoque ipsius dubitatio fati patrociniatur. Illa autem vel ex eo maxime apparet, quod quas à communi Theologorum sensu maxime abhorrentes visus est amplecti sententias, iisdem ex adverso contrarias quasdam proposuit. Ac de Angelis primum in hominum tutelam deputatis, tanta ejus dubitatio est, ut statueri minime possit, quemadmodum diximus, an ab ortu, an à baptismo hominum curam suscipiant. Nec absque dubitatione tradit Angelos nobis regendis delegatos, eosdem nobiscum in fide facere progressus. Incertus similiter est animi, Angelusne homini, homone Angelo salutem procuret & conciliet. Nihil magis sibi constat, cum justos ipsos à Christo, qui vero in pietate inferiores sunt ab Angelis custodiri decernit, sicut à nobis observatum est: cunctis quippe alias Angelorum tutelam assignat. Neminem Angelorum praesidio carere docet aliquando; solis illud aliquando Christianis concedit. Tam constantem nonnumquam fingit stipationem Angelorum, ut quos in hoc mundo regendos suscepit, iisdem in futuro praesesse minime desinant: at contra homines sibi in custodiam traditos eripere invicem, & ad se transferre nonnumquam Angelos docuit. Quod si recte ergo & ex aquo cum Origene agere velimus; quidquid in re obscura, nec ullis Ecclesiæ sanctionibus determinata proposuit, velut ab homine, non tam certum aliquid pronuntiantem, quam veritatis studio incerta expendente profectum accipimus. Neutiquam vero Antipatrum Bostrensem imitabimur, qui Origenis doctrinam de Angelorum tutela, Origenemque ipsum, sic tamquam essatis suis pertinaciter adherentem, non quasi conjecturas timide proponentem, traducit & suggillat. Nihil licet falso ipsi assignat, cum ait censuisse eum Angelos pro suis peccatis, cum prius Mentis essent, Angelos & Archangelos evasisse; leviorumque culparum reos in eos qui graviora designassent crimina imperium accepisse; tutelamque ipsis eorum hominum traditam, qui ad salutem aeternam erant promovendi; cum ipsi tamen salutem sibi promereri, & ad pristinum gradum recuperandum deberent eniti, eidemque iudicio ac homines cura suæ commisi essent olim subijciendi. Habentur Antipatri hujus fragmenta inter Eclogas Iohannis Damasceni, quæ manu scripta asservantur in Bibliotheca Claromontana Patrum Societatis Jesu, & quarum excerpta ad me officiose transmisit eruditissimus, & humanissimus Gabriel Collartius.

F XXXIV. Nec vitæ hujus mortalis finibus Angelorum ministerium hominibus praestandum Adamantius coercet, sed prorogat etiam ad ea quæ antecedunt hominum vitam, quæque ipsam excipiunt. Nam Angelorum ope animas hominum immitti corporibus, easque corpore solutas suscipi ab ipsis, sisti in iudicium, in destinatum demum locum deduci, & non aliter regi, quam cum corporibus illigatae essent, conceptis verbis affirmavit. Certe Commentariorum in Iohann. Tomo 13. p. 242, Angelos ad hominum status à Deo ordinatos esse dicit, quorum opera corpus & anima in unum coalescant. Quod autem contaobijci potest, manibus Dei fictum se & formatum agnoscere Davidem Psalm. 118.